

Lowestoft Rally 2017 (IJmuiden-Lowestoft 1-5 juni), een persoonlijk verslag. Eelco van der Meulen.

Lowestoft is een havenstadje met zo'n zestig duizend inwoners op de uiterste oostpunt van Engeland. In tegenstelling tot de havens in de buurt kun je er ook met laag water binnenlopen. Op 13 juni 1665 is precies daar onze complete oorlogsvloot door de Engelsen in de pan gehakt. Een deel van de vloot bestond uit voor het gevecht slecht getrainde Oost-Indiëvaarders en andere koopvaarders. Het lukte gezagvoerder Wassenaer daarom niet ze in de juiste gevechtlinie te krijgen. Daarbij waren sommige schepen zo vervuild met aangroei onder de waterlijn dat ze erg traag waren. Van Wassenaer begon al gauw grote twijfel te voelen maar kon niet meer onder de zeeslag uit. "*Ik ben er in en ik moet er deur*" schijnt hij te hebben gesproken.

We vertrokken laat uit Lelystad met een matige oostenwind naar Den Oever waar we de nacht in de haven doorbrachten. We zagen elkaar twee keer eerder. Kort. Ik was nog niet tegen grote twijfels aangelopen. Maar hoe zou de werkelijkheid van deze vijf mannen (vier opstappers en een schipper) op een kleine oppervlakte en overgeleverd aan de elementen er de komende week uitzien? Vijf persoonlijkheden, elk met een geschiedenis, littekens, ego's, gewoontes, slaapgeluiden,... Openstellen en begrenzen op 1 m2 pp. Gegeven de lengte van deze eerste dagtocht zag Kees, de kapitein, niet de noodzaak wachten in te delen. In de loop van de week zou Kees het leiderschap laten zien dat schaars maar effectief is: vertrouwen in je mensen uitstralend, altijd beschikbaar maar alleen naar voren tredend als het nodig is en ons voortdurend gelegenheid gunnend om te leren. En faciliterend natuurlijk: Kees schonk ons elk twee oordoppen en een slaapmasker. Hij kende de tocht over zee en de Engelse havens op z'n duimpje.

Ook de volgende dagtocht van Den Oever naar IJmuiden verliep behaaglijk: matige wind en een heerlijk zonnetje. Voor het eerst overzag ik het strand, met de vele badgasten, van zeezijde. Een gevoel van kwetsbaarheid overviel me toen ik over de rustige maar machtige golven de zandheuveltjes zag liggen die mij en anderen in slechte tijden zouden moeten beschermen. Kees hield ons voor dat deze twee eerste dagen van belang waren voor een nadere kennismaking en voor het inslingeren, het wennen aan de gemakkelijk zeeziek makende deining. Ik had al de dag ervoor zwaar geschut in stelling gebracht: een scopodermpleister achter m'n rechter oor.

In IJmuiden verzamelde zich de vloot voor de oversteek, de 'kleine' en de grotere schepen. De weersvoorspellingen waren niet gunstig: weinig wind. Er zou inderdaad veel gemotord moeten worden. Een enkel klein schip keerde al gauw terug omdat het niet genoeg brandstof aan boord had om de hele reis op de motor te kunnen volbrengen. Het verbaasde me hoe snel we de andere schepen uit het oog verloren. In de loop van de nacht stak gelukkig toch wat wind op waardoor we uiteindelijk het grootste deel van de reis onder zeil konden varen. Al gauw zagen we een paar natglanzende zeehondenkoppen met droefgeestige oogjes tussen de golven. Verderop lieten enkele bruinvissen hun vin zien. Maar het meest trof mij de door het beweeglijke water gebroken weerspiegeling van de maan die – ook halfvol - almachtig over de hemel heerste. Omringd door het water waarin ieder van ons slechts kort zou kunnen overleven ervoer ik enkel nederigheid.

We raakten enigszins vertrouwd met plotter, AIS en overige instrumenten en wisten de waarnemingen van het oog en die van de instrumenten met elkaar in verband te brengen, zeker waar het bewegingen van de grote schepen op de 'shipping lanes' betrof. Intussen was het systeem van de wachten in werking getreden en leerde ik mijn maat Rob wat beter kennen. Onze beider humor en zelfspot waren goed aan de ander besteed. Daarnaast

inspireerde de kalmte van Rob mij om mijn manische babbel even tot rust te laten komen. Het was Kees die de wachten had ingedeeld.

Koen gaf blijk van een mateloze kennis van natuurkunde en werktuigen en materialen. Met zijn deskundige betogen over voltage, ampère, koppels, vermogen, etc. bracht hij me vaak meer uit evenwicht dan menig grote golf. Cock droeg een zekere seniore wijsheid uit, die misschien niet altijd even manifest was maar dan toch een noodzakelijke energie is in een veelkoppig team en een omgeving als deze.

De aanblik van Lowestoft vanaf het water beviel me. Hoewel er in de tweede wereldoorlog behoorlijk was gebombardeerd was er veel oorspronkelijkheid in stand gebleven. De haven zelf met de verweerde muren en prachtige lichtopstanden leek er al eeuwen zo bij te liggen. Maar ook de typische Engelse huizen met de batterijen aan schoorsteentjes erop langs het strand droegen bij aan het elan van een historisch haven- en badplaats. Ik realiseerde me dat deze Nederlandse vloot net als toen in 1665 veel onervaren schippers in haar geledingen wist. Met de aangroei onder water zal het vast beter gesteld zijn. Er is nog een verschil. Er is geen vijand. Er is een haven die ook nu weet van onze komst maar ons deze keer welkom heet.

De banken voor Lowestoft gerond landden we in de haven aan tegen een jacht dat op zijn beurt al twee boten van de wal verwijderd ligt. Centraal in de haven troonde het clubhuis van de Royal Norfolk & Suffolk Yacht Club. Aan het begin van de steiger liggen de kleinere boten als een mozaïek in elkaar geschoven. Ik denk terug aan al die jaren dat ik met mijn Edel V (5.40 x 2.40) IJsselmeer en Waddenzee bezeilde. Terwijl ik nu een meter boven het water zit gleden de golfkoppen toen vlak onderlangs m'n billen. Maar juist omdat mijn notendopje bij het minste geringste werd opgetild voelde ik me toen minder kwetsbaar dan nu in dat grote huurjacht dat zich met z'n massa en omvangrijke tuigage soms lijkt te vergissen in de machtsverhoudingen op zee.

's Avonds waren we voor het diner met alle honderd-en-twintig zeilers te gast in het clubhuis. In 2007 bestond de RN&SYC 150 jaar hetgeen toen in aanwezigheid van HRH The Princess Royal in stijl is gevierd. We kwamen aan een lange tafel schuin tegenover Ruth Davies, de eerste vrouwelijke Commodore van de club, te zitten. Als ze al had gezien dat ik vergeten was om overhemd, stropdas en colbert uit Nederland mee te nemen, liet ze daar niets van merken. Met haar charmante glimlach leek ze me uitstekend in staat om een brug te slaan tussen de in krijtrots gebeitelde tradities en de vluchtige dynamiek van onze tijd. Na het diner nam ze uitgerekend ons team mee en toonde ze met welhaast kinderlijke trots alle ruimtes in het huis. De glorie van weleer vertoonde hier en daar wat scheuren en vlekken. De deur van een slaapkamer sloot ze geschrokken weer snel. Hoorde ik een gillette? Ik las meer Victoriaanse ondeugd dan verontwaardiging in de ogen van de Commodore.

De excursies van de volgende dag liet ik aan mij voorbij gaan. Een lange wandeling langs de kust bracht me bij een door zoute stormen verweerd kerkje bovenaan de krijtrotsen met een vervallen kerkhof aan de voeten. Het kwam me voor dat als er een plek was waar zeenimfen en weerwolven elkaar ontmoeten het hier zou moeten zijn. Op de weg terug bestelde ik tot nauwelijks verbloemde verbazing van barvrouw en gasten een Cappuccino. Het was de tijd van thee. Of bier natuurlijk. Want daar is het hier de hele dag tijd voor.

De weg terug legden we in 16 uur af, voor Kees een record. Met een bakstagwind van 4 á 5 Bf. voeren we het grootste deel van de reis met een snelheid van 7 á 8 knopen. Voor het eerst van mijn leven had ik een voorzorgsmaatregel tegen zeeziekte genomen en voor het eerst van mijn leven werd ik zeeziek. Kees, vrijgehouden voor gevallen als deze, nam mijn dienst over en op de bank liggend sloot ik mijn ogen. *"Ik ben er in en ik moet er deur"* draaide het door m'n hoofd. Met de kust in zicht leerde ik dat zeeziekte gelukkig eindig is en ik kon genieten van de trip door de nachtelijke sluizen van IJmuiden en het ontwaakte Amsterdam.

Terug in de box schonk Kees ons een oorlam in en sprak zijn waardering uit over ons zeemanschap. Omdat ik meerdere malen 'duizend bommen en granaten' roepend en de bemanning voor 'dekwabbers' uitmakend aan dek was verschenen, schonk ik ter genoegdoening aan elk van mijn maten een originele dekwabber uit Lowestoft. De kapitein kreeg een beeldje met vijf hazen waarvan er één vooruit keek en de andere vier zich vertwijfeld aan hem vastklampten.

Eelco van der Meulen
Wageningen, 6 juni 2017.